

D'un tros de pernil salat, tallat a mà i més aviat gruixudet, els de Sort i rodalies en diuen "magres". Les magres emmelades són precisament un dels plats més exquisits de la cuina pallaresa i segons expliquen les persones grans dels pobles de muntanya, els orígens d'aquest guisat no van ser, ni de bon tros, d'allò que se'n diu... "refinats". I és que abans, les magres les preparaven d'aquesta manera -un rajolinet d'oli, una mica de mel, tot passat per la paella- quan una peça de pernil, que s'estava adobant, quedava malmesa per culpa de les mosques, que inoportunament, hi havien anat a covar els ous. **"El gust de les magres emmelades és molt peculiar, a mig camí de l'agre i el dolç, talment com passa amb el gust que per mi té fer d'alcalde. Sent alcalde tens l'oportunitat d'aprendre moltes coses i als professors como jo -tot i que ara estigui allunyat de les aules amb una comissió de serveis- això sempre ens va bé. A la llarga, quan torni a l'Institut amb els llibres de ciències naturals i de matemàtiques sota el braç, estic segur que l'experiència municipal m'haurà estat tant o més útil que qualsevol curset de reciclatge. D'altra banda, però, crec sincerament que en els darrers temps les administracions, i parlo en general, han perdut una mica les formes amb els alcaldes i tinc la sensació que no se'ns escolta prou"**.

Malgrat tot, ara com ara, l'Agustí no sembla tenir pensaments de canviar el consistori per l'Institut ni tampoc el Consell Comarcal del Pallars Sobirà, del qual també és president des del 1991. Com a tal, representa els quinze municipis de la seva comarca, una de les més deprimides de Catalunya i la menys densament poblada -només té quatre habitants per quilòmetre quadrat. **"En els darrers anys -diu-, la situació del Pallars Sobirà ha anat millorant, no només perquè ens ha tocat dues vegades la Grossa del Nen, sinó perquè hem passat de ser una comarca fonamentalment agrícola i ramadera a ser una comarca molt visitada pels turistes. Els atractius són molts i variats: baixar amb rafting o amb piragua pel Noguera Pallaresa, visitar el Parc Nacional d'Aigüestortes, esquiar a Port-Ainé o a Superespot, assistir a un macroconcert de rock com el que es va fer aquest estiu durant tres dies a Escalarre o aprofundir en la història medieval d'unes terres que van ser les últimes de quedar annexionades, militarment i violenta, pels Reis Catòlics el 1491"**.

La vila de Sort, precisament, conserva el símbol més representatiu d'aquesta època: un castell del segle XI al peu del qual s'aixeca el poble i que en el seu temps fou la residència dels Comtes de Pallars. **"Diuen que llavors, als salons del castell, dames i senyors ballaven al compàs dels rigodons, una dansa que va originar-se a les corts medievals de la Provença i que, avui, els de Sort i els de Rialp encara ballem a les nostres festes majors, a principis del mes d'agost"**.

Bo i admetent que el futur de Sort i del Pallars Sobirà és el turisme, l'Agustí i el seu equip de govern, però, no es resignen a dependre només d'aquest sector. Ja als anys trenta, desaparegudes les indústries llanera i espardanyera, els transformats lactics van prendre a la zona una embranzida decisiva. **"Continuant amb aquesta tradició, darrerament hem posat en marxa una indústria de formatge artesà a Sort, aquí els productes s'elaboren amb la llet que**

recullen els pagesos dels voltants. De cara al futur, el nostre objectiu és que el nombre d'empreses agroalimentàries augmenti i que Sort arribi a tenir un petit polígon industrial". Però és evident que tots aquests projectes o s'acompanyen d'una millora en la xarxa viària de la comarca o poden quedar reduïts a un conjunt de bones intencions: **"Encara que sembli mentida, els de Sort estem tan a prop de Toulouse com de Barcelona: amb cotxe i anant ràpid, tres hores i un quart. Ja fa temps que es parla d'algunes propostes que ens permetrien reduir distàncies amb Andorra, la Vall d'Aran i França; però, ara com ara, el més calent és a l'aigüera. D'altra banda, la carretera que va de Tremp a la Pobla de Segur també està molt malament i si ens l'arreglessin, tots hi sortiríem guanyant"**.

De tarannà més aviat tímid -això diu ell-, l'Agustí no se sent massa atret per la idea d'anar a fer política al Parlament de Catalunya. **"Sí, és cert. M'agradaria que la veu del Pallars Sobirà i la de Sort s'escoltessin a Barcelona. Però la política és molt dura i jo sóc una persona de passos madurs i tranquils. A les darreres eleccions autonòmiques vaig fer el cor fort i em vaig presentar a les llistes de CiU. Vàrem obtenir, llavors, set parlamentaris; jo ocupava el lloc número onze de la llista i vaig quedar, per tant, fora de l'hemicicle"**. Amb tot, l'opinió de l'Agustí respecte Catalunya és clara i contundent: **"El nostre país ha de guanyar personalitat i ha d'arribar a tenir unes quotes d'autogovern superiors a les actuals. Som com som perquè som catalans i ara que a Europa estan desapareixent les fronteres ho hem de tenir molt present: jo em declaro més partidari de preservar les entitats dels pobles que no pas de diluir els límits territorials que durant segles hi ha hagut entre ells"**. Plenament conseqüent amb aquestes idees, l'Agustí explica que ell intenta aplicar-les tant com pot en el seu municipi, fins i tot en temes que, a primer cop d'ull, potser podrien sorprendre: **"L'essència d'un país és la suma de moltes coses: la seva gent, els seus costums, la seva llengua, la seva cuina... En tot això, l'arquitectura hi té també un paper fonamental i els de Sort aquest tema no l'hem sabut cuidar prou bé. Als anys 60, coincidint amb el boom de les pistes d'esquí de Llessú, vàrem deixar que la vila perdés part de la seva personalitat. Van començar a proliferar edificacions excessivament allunyades de l'estètica pirinenca, i la pedra i la fusta van donar pas a d'altres materials que, a més de no ser autòctons, van enfosquir-nos el paisatge d'una manera radical. Des de l'Ajuntament, però, ja fa mesos que treballem perquè Sort recuperi aquella estètica de sempre i ben aviat la nostra essència tornarà a ser la dels carrers costeruts i la de les pedres antigues"**. Si anant en cotxe mai passeu per Sort, no ho dubteu pas: atureu-vos-hi una estona i recordeu en veu alta les paraules que Josep Pla va deixar escrites sobre aquesta vila, que és també la capital del Pallars Sobirà. **"Sort té un carrer, posat sobre la carretera, que és un carrer com un altre qualsevol; però si visiteu Sort no deixeu d'endinsar-vos per la població: darrera i paral·lel al carrer que forma la façana del poble, n'hi ha un altre de formidable, absolutament muntanyenc, d'un tipisme inoblidable, amb un segell hivernal magnífic"**.

Agustí Ll. López Pla - Sort - 1.718 hab. (el Pallars Sobirà)